

Tannhelse til debatt under Arendalsuka

Tannhelse og flere tannhelseaktører tok mer plass under årets Arendalsuke enn tidligere år. Der Den norske tannlegeforening (NTF) før har vært eneste arrangør, og det med kun ett arrangement, var det i år flere som øynet muligheten og viktigheten av både tema og møteplassen Arendalsuka. Hele sju arrangement satte munnen på dagsorden, og NTF sto for to av møtene.

  CHRISTIAN P. FJELLSTAD, SPESIALRÅDGIVER – POLITIKK OG KOMMUNIKASJON, NTF

Arendalsuka tar mål av seg å være en demokratisk møteplass for alle som er engasjert i samfunnet en lever i, og uka har nærmest blitt en festival for den som vil være med å lytte til, debattere og løse dagens og morgendagens samfunnsutfordringer. I år var det hele 1 900 møter som ble arrangert i løpet av fem dager, fra 12. til 16. august.

President i NTF, Heming Olsen-Bergem, var debattant i seks av de sju tannhelsedebattene under årets Arendalsuke og NTF bidro med innspill på møter i regi av Munn- og halskreftforeningen, Tannhelsetjenestens kompetansesentre og Velferdsalliansen.

NTF stod også for to arrangementer selv. Som mange av de andre aktørene hadde NTF i planleggingsfasen en tro på at Tannhelseutvalgets utredning skulle vært lansert og være utgangspunkt for debattene. Dessverre er utredningen utsatt, og debattens innhold ble følgelig noe endret.

Hovedtema for den første NTF-debatten var organisering av tannhelsetjenesten og NTF stilte et åpent spørsmål om offentlig tannhelsetjeneste burde være organisert i fylkeskommunen?

Til denne debatten stilte, i tillegg til NTF-presidenten, Ståle Sagabråten, allmennlegespesialist og leder av fagrådet i Legeforeningen, og med seg hadde de Marian Hussain, stortingspolitiker i helse- og omsorgskomiteen og nestleder i SV.

I dag er tannhelsetjenesten, som eneste helsetjeneste, organisert i fylkeskommunene. Manglende samhandling med resten av helsetjenesten utfordrer og begrenser tannhelsetjenesten på grunn av denne organiseringen. I tillegg administrerer og organiserer fylkene tannhelsetjenesten på ulikt vis, og bidrar til ulike tjenester til befolkningen i ulike deler landet. Disse utfordringene ble løftet frem av alle debattantene, men løsningen var lite å enes om, foruten at alle så behovet for å betjene folks behov for tannhelsetjenester på nærmeste lokale nivå.

SV gikk i 2021 til valg på å styrke fylkeskommunen og den politiske folkevalgte styringen, og deres primære standpunkt er å avvikle dagens helseforetaksmodell. NTF tok i debatten til orde for å løfte ledelsesnivået til Den offentlige tannhelsetjenesten til et regionalt foretaksnivå, over fylkene. Legeforeningens debattant ønsket å styrke samhandlingen

mellom primær- og spesialisthelsetjenesten og tannhelsetjenesten. Og alle vil avvente NOUen!

I den andre NTF-debatten snudde vi blikket fra organisering til finansiering av tannhelsetjenester og temaet var om behovet for å gå fra målrettede ordninger til universell tannhelse. Med seg i panelet denne gangen hadde NTF-presidenten Torbjørn Furulund, bransjedirektør for Helse og Velferd i NHO Geneo, Arnfinn Bue Aarnes, fagrådgiver i Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) og Kamzy Gunaratnam, stortingspolitiker i helse- og omsorgskomiteen for Arbeiderpartiet.

Debattantene ga i sine innledninger gode beskrivelser av de sosiale og økonomiske utfordringene mange av de svake gruppene står i i dag. Hele 329 000 personer går ikke til tann-

legen grunnet dårlig økonomi og en må finne frem til sosialt utjevne tiltak.

Tannhelseutvalget har fått i mandat å utrede hvordan tannhelsetjenesten kan bli mer lik andre helsetjenester og da må en se på ulike økonomiske virkemidler som standardisering av takster og prisregulering; mulighet for å utvide frikortordningen for å dekke enkelte tannhelsetjenester; høykostbeskyttelse for store tannhelseeregninger. Alle i panelet dro frem ulike perspektiver og vektla ulikt hvilke virkemidler som var mest hensiktsmessige, men samlet sett var de stort sett enige. Alle betonet også viktigheten av å øke helsekompetansen til den enkelte, da dette er den beste utjevner av ulikhet og uheld.

Årets Arendalsuke var en av de bedre og NTF ser frem til å delta i 2025.

Bildetekster Side 738–739

Øverst venstre, fra venstre: Heming Olsen-Bergem, president i NTF og Kamzy Gunaratnam, stortingsrepresentant for AP.

Øverst midtre, fra venstre: Jeanette Romslo, leder i Fagforbundet Ung, Daniel Kingsley Braadland, styremedlem i Folkehelseforeningen Ung, Kamzy Gunaratnam, stortingsrepresentant for AP, Inger Brokka de Ruitter, Varaordfører i Arendal for Sosialistisk Venstreparti og Heming Olsen-Bergem, president i NTF.

Øverst høyre, fra venstre: Gunnar Bovim, styreleder i Norges forskningsråd, Ellen Berggren, forskningsleder ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vestland, Heming Olsen-Bergem, president i NTF, Pål Barkvoll, professor ved Universitetet i Oslo og Marian Hussein, stortingsrepresentant for SV.

Høyre midtre, fra venstre: Christian P. Fjellstad, moderator (NTF), Heming Olsen-Bergem, president i NTF, Marian Hussein, stortingsrepresentant for SV og Ståle Onsgård Sagabråten, allmennlegespesialist og leder av Fagstyret i Legeforeningen.

Nederst venstre 1, fra venstre: Heming Olsen-Bergem, president i NTF og Marian Hussein, stortingsrepresentant for SV.

Nederst venstre 2, fra venstre: Mirell Høyer-Berntsen, gruppeleder for Agder SV og Heming Olsen-Bergem, president i NTF.

Nederst høyre 1, fra venstre: Heming Olsen-Bergem, president i NTF, Pål Barkvoll, professor ved Universitetet i Oslo og Bente Brokstad Herlofson, professor og fagleder ved avdeling for oral kirurgi og oral medisin ved Det odontologiske fakultet, UiO.

Nederst høyre 2, fra venstre: Torbjørn Furulund, bransjedirektør for Helse og velferd, NHO Geneo, Arnfinn Bue Aarnes, fagrådgiver i Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Heming Olsen-Bergem, president i NTF og Kamzy Gunaratnam, stortingsrepresentant for AP.

